

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ ผลของโคลชิซินต่อการเติบโตและชักนำให้เกิดโพลีพลอยด์ของเอื้องดิน ไบหมาก

ผู้เขียน นางสาววิรัชภัทร ทิพย์วาริ

ปริญญา วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) พืชสวน

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ ดร. ณัฐา โพธารมณ์

ประธานกรรมการ

อาจารย์ ดร. วิวัฒน์ บัณฑิตย์

กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาผลของโคลชิซินต่อการเติบโตและชักนำให้เกิดโพลีพลอยด์ของเอื้องดิน ไบหมาก ชนิดดอกสีขาว ประกอบด้วย การศึกษาวงจรชีวิต ลักษณะทางสัณฐานวิทยา กายวิภาควิทยา การตรวจนับจำนวนโครโมโซม และการชักนำให้เกิดโพลีพลอยด์โดยใช้สารละลายโคลชิซิน ใน การศึกษาวงจรชีวิต ลักษณะทางสัณฐานวิทยา และกายวิภาควิทยา ได้มีการบรรยายผลไว้ การศึกษาวิธีที่เหมาะสมสำหรับการตรวจนับจำนวนโครโมโซม พบว่า เก็บตัวอย่างปลายรากในช่วงเวลา 9.00-10.00 น. หยดวงชีพเซลล์โดยแช่ในสารละลาย PDB นาน 10 ชั่วโมง และย้อมสีเนื้อเยื่อด้วยสี carbol fuchsin นาน 1 ชั่วโมง เป็นเวลาที่เหมาะสมที่สุด การให้สารละลายโคลชิซินความเข้มข้น 0, 0.005, 0.010, 0.025 และ 0.050 เปอร์เซ็นต์ แก่ชิ้นส่วนโปรโตคอร์ัมเป็นเวลา 5 วัน พบว่า อัตราการอยู่รอดของโปรโตคอร์ัมลดลงเมื่อความเข้มข้นของสารละลายโคลชิซินเพิ่มขึ้น สารละลายโคลชิซินความเข้มข้น 0.050 เปอร์เซ็นต์ มีผลให้ความสูงต้น ความยาวใบ ความยาวราก และจำนวนรากลดลง ในขณะที่ความกว้างใบเพิ่มขึ้น สามารถชักนำให้เกิดต้นเตตราพลอยด์โดยใช้ สารละลายโคลชิซินความเข้มข้น 0.050 เปอร์เซ็นต์ จำนวนโครโมโซมของเอื้องดินไบหมากที่ไม่ได้รับและได้รับ สารละลายโคลชิซิน คือ $2n = 2x = 40$ และ $2n = 4x = 80$ ตามลำดับ

Thesis Title Effects of Colchicine on Growth and Polyploid Induction of
Spathoglottis plicata

Author Miss Verapattra Tipvaree

Degree Master of Science (Agriculture) Horticulture

Thesis Advisory Committee

Associate Professor Dr. Nuttha Potapohn

Chairperson

Lecturer Dr. Weenun Bundithya

Member

Abstract

The studies on effects of colchicine on growth and polyploidy induction of *Spathoglottis plicata* white flower type comprised of plant life cycle, morphology, anatomy, appropriate methods for chromosome counting and polyploidy induction. Life cycle, morphology and anatomy of *S. plicata* were described. Appropriate method for chromosome counting was studied. The best result could attain at these conditions: sampling root tip at 9.00-10.00 am. pre-treating with para-dichlorobenzene for 10 hours and staining in carbol fuchsin for 1 hour. Colchicine solution at different concentrations, 0, 0.005, 0.001, 0.025 and 0.050% was used on protocorms of *S. plicata* for 5 days. It was found that survival rate of protocorms decreased when colchicine concentrations increased. At 0.050% colchicine, plant height, leaf length, root length and number of root were decreased whereas leaf width was increased. Tetraploid plants could be induced using colchicine at 0.050%. Chromosome numbers of untreated and treated *S. plicata* were $2n = 2x = 40$ and $2n = 4x = 80$, respectively.